

Beslutsunderlag

Styrelsen 2021-10-18

Diarienummer 0011/21

Handläggare: Anders Söderberg, vice vd

Telefon: 031-368 54 64

E-post: anders.soderberg@gshab.goteborg.se

Redovisning av 2021 års ägardialoger

Förslag till beslut

I styrelsen för Göteborgs Stadshus AB:

1. Styrelsen fastställer redovisning av ägardialog för Boplats Göteborg AB i enlighet med bilaga 1 och förklarar 2021 års ägardialog slutförd.
2. Styrelsen fastställer redovisning av ägardialog för Business Region Göteborg AB i enlighet med bilaga 2 och förklarar 2021 års ägardialog slutförd.
3. Styrelsen fastställer redovisning av ägardialog för Försäkrings AB Göta Lejon i enlighet med bilaga 3 och förklarar 2021 års ägardialog slutförd.
4. Styrelsen fastställer redovisning av ägardialog samt uppföljning av ägardialog och ägardirektiv för Förvaltnings AB Framtiden, i enlighet med bilaga 4, och förklarar 2021 års ägardialog slutförd.
5. Styrelsen fastställer redovisning av ägardialog samt uppföljning av ägardialog och ägardirektiv för Göteborg & Co AB, i enlighet med bilaga 5, och förklarar 2021 års ägardialog slutförd.
6. Styrelsen fastställer redovisning av ägardialog samt uppföljning av ägardialog och ägardirektiv för Göteborg Energi AB, i enlighet med bilaga 6, och förklarar 2021 års ägardialog slutförd.
7. Styrelsen fastställer redovisning av ägardialog samt uppföljning av ägardialog och ägardirektiv för Göteborgs Hamn AB, i enlighet med bilaga 7, och förklarar 2021 års ägardialog slutförd.
8. Styrelsen fastställer redovisning av ägardialog samt uppföljning av ägardialog och ägardirektiv för Göteborgs Stads Kollektivtrafik AB, i enlighet med bilaga 8, och förklarar 2021 års ägardialog slutförd.
9. Styrelsen fastställer redovisning av ägardialog för Göteborgs Stads Leasing AB i enlighet med bilaga 9 och förklarar 2021 års ägardialog slutförd.
10. Styrelsen fastställer redovisning av ägardialog samt uppföljning av ägardialog och ägardirektiv för Higab AB, i enlighet med bilaga 10, och förklarar 2021 års ägardialog, slutförd.
11. Styrelsen överlämnar redovisningen från genomförda ägardialoger 2021 till kommunstyrelsen som en del i fullgörande av skyldigheten att återföra väsentlig och strategisk information från ägardialogerna till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

Sammanfattning

I det ägardirektiv för Göteborgs Stadshus AB (Stadshus) som kommunfullmäktige antog den 12 september 2019 är följande uppdrag formulerat i direktivets kapitel 2 §10:

Planerar och genomför minst en gång per år ägardialog med de direktunderställda bolagen med utgångspunkt från en strategisk nivå och med fokus på ägardirektiv, kommunfullmäktiges budget, affärsplan, större investeringar, väsentliga risker, viktiga policyfrågor samt frågor av större vikt som ska underställas kommunfullmäktige. Redovisning av ägardialogerna ska ske skriftligt till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige, samt kompletteras med handlingsplaner.

För de ägardialoger som genomförts under 2021 lämnas den skriftliga redovisningen av ägardialogerna i detta ärende, se bilaga 1-10. I förekommande fall är redovisningen kompletterad med vad som Stadshus har för avsikt att följa upp efter dialogen.

Formen för redovisning från ägardialogerna är till vissa delar förändrad jämfört med föregående år, vilket sker med anledning av rekommendation lämnad från stadsrevisionen. Bland annat används inte begreppet handlingsplan.

Bedömning ur ekonomisk, ekologisk och social dimension

Stadshus har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån dessa dimensioner.

Bilagor

1. Redovisning av ägardialog 2021 för Boplats Göteborg AB
2. Redovisning av ägardialog 2021 för Business Region Göteborg
3. Redovisning av ägardialog 2021 för Försäkrings AB Göta Lejon
4. Redovisning av ägardialog 2021 för Förvaltnings AB Framtiden
5. Redovisning av ägardialog 2021 för Göteborg & Co AB
6. Redovisning av ägardialog 2021 för Göteborgs Hamn AB
7. Redovisning av ägardialog 2021 för Göteborgs Stads Kollektivtrafik AB
8. Redovisning av ägardialog 2021 för Göteborgs Stads Leasing AB
9. Redovisning av ägardialog 2021 för Göteborg Energi AB
10. Redovisning av ägardialog 2021 för Higab AB
11. Inbjudan till ägardialoger 2021

Ärendet

I ärendet sker redovisning av 2021 års genomförda ägardialoger mellan styrelsen i Göteborgs Stadshus AB och de direktunderställda bolagens styrelser. Redovisningen ska enligt Göteborgs Stads riktlinjer för ägarstyrning och Stadshus ägardirektiv ske skriftligt till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

Beskrivning av ärendet

Bakgrund

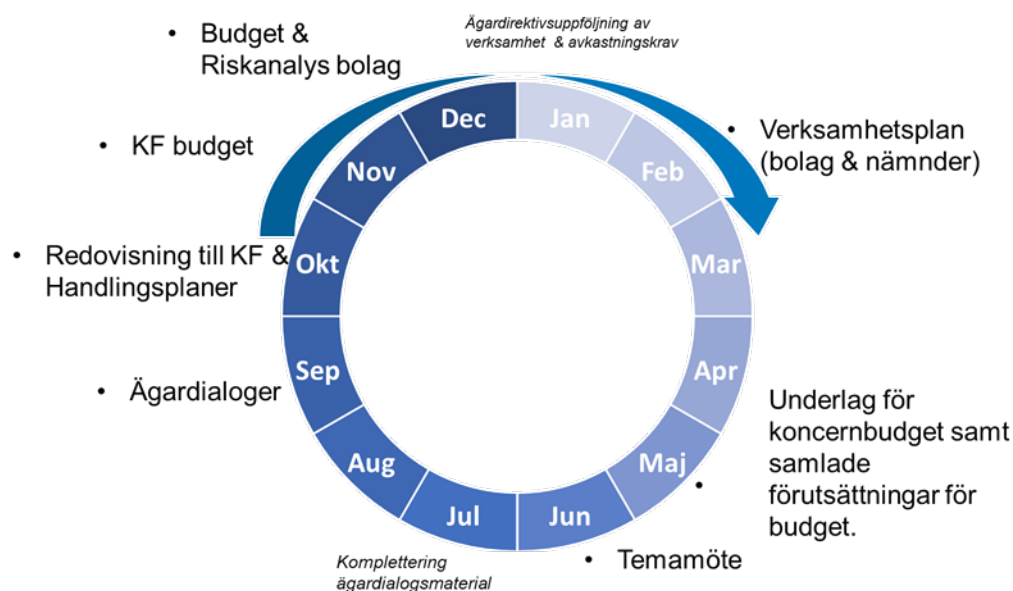
Ägardialogerna är ett av instrumenten för aktiv ägarstyrning och utgör ett strategiskt forum för framtids- och utvecklingsfrågor i relationen mellan koncernmoder och respektive dotterbolag. De genomförs enligt en utarbetad metod och struktur med ett innehåll som både anpassats till det specifika bolagets utmaningar men innehåller också dialogområden som är generella för bolagen.

Strategisk planering med ägardialog

Strategisk planering med ägardialog är en central del i Stadshus ägarstyrning. I Stadshus ägardirektiv¹ är följande uppdrag formulerat i direktivets kapitel 2 § 10:

Planerar och genomför minst en gång per år ägardialog med de direktunderställda bolagen med utgångspunkt från en strategisk nivå och med fokus på ägardirektiv, kommunfullmäktiges budget, affärsplan, större investeringar, väsentliga risker, viktiga policyfrågor samt frågor av större vikt som ska underställas kommunfullmäktige. Redovisning av ägardialogerna ska ske skriftligt till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige, samt kompletteras med handlingsplaner.

Genom det årshjul som Stadshus styrelse beslutat för 2021 är dialogerna samlade under året, till i huvudsak september månad, se bild nedan.

¹ Beslutat av kommunfullmäktige 2019-09-12, § 32

Ägardialogerna har genomförts på detta sätt sedan 2019 och var ett av resultaten av det utvecklingsarbete som Stadshuset gjorde mellan 2017-2018. Syftet med att tidsmässigt samla ihop ägardialogerna under året var bland annat för att ge styrelsen bättre förutsättning för att skapa sig en helhetsbild från samtliga ägardialoger, men även möjlighet att balansera återrapporteringen till styrelsen under året.

För de ägardialoger som genomförts 2021 lämnas den skriftliga redovisningen i en samlad form genom detta ärende med dess bilagor. I förekommande fall är redovisningen kompletterad med vad Stadshuset har för avsikt att följa upp efter dialogen. Stadshuset lämnar redovisningen till kommunstyrelsen som en del i fullgörande av skyldigheten att återföra väsentlig och strategisk information från ägardialogerna till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

På samma sätt som Stadshuset har att lämna skriftlig redovisning till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige efter genomförda ägardialoger ska berörda moderbolag enligt riktlinjerna för ägarstyrning redovisa sina ägardialoger till Stadshuset. Den redovisningen och kunskapsinhämtningen ingår vid planering och förberedelse inför Stadshusets ägardialoger. Då genomförande av ägardialoger i en samlad form endast skett sedan 2019 pågår fortfarande anpassning kopplat till de dialoger som berörda moderbolag genomför med sina dotterbolag.

Formen för redovisning samt aktuella frågeställningar

Respektive ägardialog avslutas med en summering av vad som framkommit och en sammanställning över den uppföljning av ägardialog och ägardirektiv som föreslås genomföras för att öka den affärsmässiga samhällsnyttan med ägandet. Resultatet av ägardialogen ställs samman i en skriftlig redovisning och för de flesta av bolagen är redovisningen kompletterad med vad Stadshuset har för avsikt att följa upp efter dialogen.

I bilaga 1-10 framgår redovisningen från ägardialog för respektive bolag med de frågor som tagits upp vid dialogen. I förekommande fall kompletteras även med den uppföljning som kommer ske.

Delar av uppföljningen från ägardialogerna återrapporteras i samband med och inom ramen för ordinarie uppföljning. En annan form är genom presentation i Stadshusets styrelse. Övrig återrapportering till styrelsen kan ske till styrelsen genom enskilda ärenden eller genom att frågan tas upp i fortsatt dialog.

Ekonomiska avkastningskrav

För de bolag som i sina ägardirektiv har ekonomiska avkastningskrav ska dessa återkommande värderas och följas samt att kraven står i paritet med branschens lönsamhet. De koncerner/bolag som berörs är:

- Förvaltnings AB Framtiden
- Göteborg & Co AB avseende egen verksamhet samt dotterbolagen
- Göteborgs Hamn AB
- Göteborg Energi AB
- Higab AB avseende egen verksamhet samt dotterbolagen

I 2020-års ägardialog fick ovan bolag, exklusive Göteborg & Co, i uppdrag att utifrån ett antal frågeställningar lämna fördjupad beskrivning och analys av konkurrerande

verksamheters ekonomiska lönsamhet i relation till de egna verksamheternas förmåga att uthålligt ge en marknadsmässig lönsamhet.

I syfte att följa den långsiktiga måluppfyllelsen för ekonomi och verksamhet samt som underlag för ägarens styrning, har de bolag som återredovisade föregående år ombetts att i skriftlig rapport återkomma med en uppdaterad analys. Övriga bolag ombeds att inkomma med första fördjupad beskrivning och analys. De resultat som lämnas av bolagen ligger till grund för fortsatt dialog och kommer även att värderas i Stadshus bidrag till stadsledningskontorets leveransförutsättningar för budget 2023-2025. Se vidare i respektive bilaga.

Uppföljning av genomförda ägardialoger och ägardirektiv

Den uppföljning av genomförda ägardialoger och ägardirektiv som föreslås för bolagen efter 2021 års ägardialoger framgår i redovisningen för respektive bolag. Nedan ges en samlad bild över vad som bedöms vara aktuellt att följa upp.

Förvaltnings AB Framtiden

- Koncernens uppdrag i särskilt utsatta områden
- Fördjupning avseende analys av branschjämförelse
- Fördjupning avseende analys av koncernens nyproduktionsstrategi
- Uppföljning av verksamhet och ekonomi

Göteborg & Co AB

- Uppföljning av kompetensförsörjningsbehov inom besöksnäringen
- Uppföljning av verksamhet och ekonomi

Göteborg Energi AB

- Uppföljning av verksamhet och ekonomi
- Uppföljning av partnerskap och samverkan

Göteborgs Hamn AB

- Uppföljning av verksamhet och ekonomi
- Framtidens Energihamn

Göteborgs Stads Kollektivtrafik AB

- Uppskattning av kostnad för avveckling av GS Buss AB

Higab AB

- Utbyggnad av laddplatser
- Uppföljning av verksamhet och ekonomi

Efter de dialoger som genomförts med Boplats Göteborg AB, Business Region Göteborg AB, Försäkrings AB Göta Lejon och Göteborgs Stads Leasing AB, är bedömningen att det inte finns utestående frågeställningar som föranleder att dessa bolag behöver lämna kompletterande information.

Översyn av begrepp kopplat till ägardialogsprocessen

Vid granskningen av Stadshus verksamhetsår 2020 lämnade stadsrevisionen en rekommendation avseende hantering av ägardialoger och handlingsplaner i de regionala bolagen rörande ökad tydlighet i styrning, rollfördelning och beslutsfattande. I Stadshus svar till stadsrevisionen gavs en redogörelse för ägardialoger, handlingsplaner och

Stadshus ägarstyrning för såväl helägda bolag som för de regionala, då stadsrevisionens frågeställningar har bäring på båda.

Redovisningen från ägardialogerna har innehållit begrepp såsom handlingsplan, aktiviteter, ansvar, uppdrag osv. I syfte att bidra till förståelse för vilken roll ägardialogerna och resultatet av dessa har i den samlade ägarstyrningen, gav Stadshus stadsrevisionen till svar att en översyn skulle göras avseende vilka begrepp som används, kopplat till ägardialogerna som verktyg i stadens ägarstyrning. Mot denna bakgrund och som ett led i detta arbete har formen för redovisningen från ägardialogerna och resultatet från dessa bitvis förändrats jämfört med föregående år. Bland annat används inte begreppet handlingsplan.

Översyn av styrande dokument

I samband med den genomgång av vilka begrepp som används kopplat till ägardialogerna synliggörs även behov av att se över hur de uttrycks i riktlinjerna för ägarstyrning och ägardirektiv, i syfte att få följsamhet till dessa dokument. Det finns anledning att se över olika formuleringar både för att öka tydligheten men även för att ge möjlighet att anpassa ägardialogprocessen utifrån behov. Vid en sådan översyn kan till exempel även frågan om behovet av årliga dialoger mellan Stadshus och samtliga direktunderställda bolags styrelser aktualiseras. En dialog förs mellan Stadshus och stadsledningskontoret i frågan om när en översyn av dessa dokument lämpligen bör ske och eventuella förslag till förändring tas fram i samverkan inför politisk beredning i kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

Ägardialoger 2022

I samband med detta ärende aktualiseras frågan om förutsättningar för genomförande av ägardialoger under 2022. Ägardialogerna har som beskrivits ovan genomförts i en samlad form sedan 2019 och de är förlagda till september månad. Inför valåret 2022 är den samlade bedömningen att Stadshus dialoger med de direktunderställda bolagen bör utgå. Stadshus ser med anledning av detta över vilka kompensatoriska åtgärder som kan ske fram till 2023 års ägardialoger. Även denna fråga har bäring på en översyn av ovan nämnda styrande dokument, i syfte att nå följsamhet i ett längre perspektiv.

Sammanfattande bedömning

Redovisningen jämte det som kommer att följas upp efter dialogen behandlar strategiskt viktiga frågor för moderbolags och interna bolags utveckling och förutsättningar att fullgöra sina uppdrag. Styrelsen föreslås fastställa redovisningen och i förekommande fall den uppföljning av ägardialog och ägardirektiv i enlighet med de bilagor som hör till ärendet samt förklara 2021 års ägardialoger för avslutade.

Eva Hessman

Vd, Göteborgs Stadshus AB